

BEZWAARSCHRIFT

P. Deutekom
[adres]
[postcode/plaats]

Aan:
De Burgemeester van Amsterdam
t.a.v. de Bezwaarschriftencommissie burgerzaken
Postbus 2752
1000 CT Amsterdam

Amsterdam, 27 april 2010

Geachte heer, mevrouw,

1. Inleiding

Op 18 maart 2010 heb ik bij u een paspoort aangevraagd. Bij de aanvraag heb ik geweigerd mijn vingerafdrukken af te laten nemen, omdat ik van mening ben dat de verplichting hiertoe in strijd is met artikel 8 van het Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM).

Bij brief, eveneens van 18 maart 2010, hebt u verklaard mijn aanvraag niet in behandeling te nemen.

Ik maak hiertegen bezwaar.

2. De Paspoortwet

U hebt het niet in behandeling nemen van mijn aanvraag gemotiveerd met een beroep op de Paspoortwet en de Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 2001. Naar mijn mening zijn de volgende bepaling van de Paspoortwet het meest relevant:

Artikel 3 lid 3

*Een reisdocument is voorzien van de **gezichtsopname**, **twee vingerafdrukken** en de handtekening van de houder volgens nader door Onze Minister te stellen regels. Bij algemene maatregel van rijksbestuur kunnen reisdocumenten worden aangewezen die niet worden voorzien van een of meer van deze gegevens en kunnen regels worden gesteld over de gevallen waarin kan worden afgezien van het opnemen van de gezichtsopname, vingerafdrukken of de handtekening in het aangevraagde reisdocument indien deze gegevens niet van de houder kunnen worden verkregen.*

Artikel 65 lid 1

1. De autoriteit die het reisdocument verstrekt, bewaart in de administratie, bedoeld in artikel 3, achtste lid, tweede volzin:

- a. **de** in artikel 3, derde lid, bedoelde **vingerafdrukken**;*
- b. **twee andere**, door Onze Minister aan te wijzen **vingerafdrukken** van de aanvrager van een reisdocument.*

Artikel 4a lid 1

Er is een basisregister reisdocumenten. Onze Minister is verantwoordelijk voor de verwerking van gegevens in dit register.

Artikel 4b lid 2

Onverminderd het in het eerste lid genoemde doel kunnen gegevens als bedoeld in artikel 4a, eerste lid, beschikbaar worden gesteld met het oog op:

- a. het voorkomen en bestrijden van fraude met en misbruik van reisdocumenten,
- b. de identificatie van slachtoffers van rampen en ongevallen,
- c. **de opsporing en vervolging van strafbare feiten**, en
- d. het verrichten van onderzoek naar handelingen, die een bedreiging vormen voor **de veiligheid van de staat** en andere gewichtige belangen van een of meerdere landen van het Koninkrijk dan wel **de veiligheid van met het Koninkrijk bevriende mogendheden**.

Met andere woorden: een gezichtsopname, en daarmee dus ook gegevens over het ras, alsmede de vingerafdrukken van alle Nederlanders - ook zij die nooit veroordeeld zijn wegens enig strafbaar feit, of daar zelfs maar van verdacht zijn geweest - worden opgenomen in een centraal register, dat geraadpleegd kan worden door opsporingsdiensten en door binnenlandse of buitenlandse inlichtingendiensten.

Dit is een zeer vergaande en gevaarlijke inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van alle Nederlanders.

Om deze reden heeft het College Bescherming Persoonsgegevens op 30 maart 2007 een **negatief advies** uitgebracht over het wetsvoorstel tot wijziging van de Paspoortwet in verband met het herinrichten van de reisdocumentenadministratie en het opnemen van vingerafdrukken daarin. Een kopie van dit advies is bijgevoegd.

Helaas is het voornoemde wetsvoorstel toch aangenomen. Toch betekent dit niet dat de Paspoortwet onverkort moet worden uitgevoerd. Naar mijn mening is de wet namelijk in strijd met de volgende bepalingen van Europees en internationaal recht:

- Artikel 4 lid 3, EG-Verordening nr. 2252/2004
- Artikel 6 lid 1 sub c, Richtlijn 95/46/EG
- Artikel 8 lid 1, Richtlijn 95/46/EG
- Artikel 8 EVRM

3. EG-Verordening nr. 2252/2004

Om te beginnen wil ik duidelijk maken dat het systeem van **centrale registratie** van biometrische gegevens **niet vereist** wordt door de EG-Verordening nr. 2252/2004 van de Raad van 13 december 2004 betreffende normen voor de veiligheidskenmerken van en biometrische gegevens in door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten.

Deze verordening eist slechts het volgende:

Artikel 1

1. Door de lidstaten afgegeven paspoorten en reisdocumenten voldoen aan de in de bijlage vervatte minimumveiligheidsnormen.
2. Voor deze paspoorten en reisdocumenten wordt een opslagmedium gebruikt dat een gezichtsopname bevat. De lidstaten nemen ook vingerafdrukken in een interoperabel formaat op. De gegevens worden beveiligd en het opslagmedium heeft voldoende capaciteit en is voldoende geschikt om de integriteit, de authenticiteit en de vertrouwelijkheid van de gegevens te garanderen.

De verordening sluit ander gebruik van de biometrische kenmerken ( ) juist uitdrukkelijk uit:

Artikel 4 lid 3

Voor de toepassing van deze verordening mogen de biometrische kenmerken in paspoorten en reisdocumenten alleen worden gebruikt voor het verifiëren van:

- a) de authenticiteit van het document;
- b) de identiteit van de houder door middel van direct beschikbare vergelijkbare kenmerken wanneer het overleggen van een paspoort of andere reisdocumenten wettelijk vereist is.

De Paspoortwet is dus geen correcte implementatie van EG-Verordening nr. 2252/2004, maar juist in strijd daarmee.

4. Artikel 6 lid 1 sub c, Richtlijn 95/46/EG

Het vastleggen van persoonsgegevens wordt ook geregeld in Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens.

De richtlijn geeft uitwerking aan het rechtsbeginsel van proportionaliteit en subsidiariteit:

Artikel 6 lid 1 sub c

De Lid-Staten bepalen dat de persoonsgegevens: (...) toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig moeten zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verzameld of waarvoor zij vervolgens worden verwerkt;

Op 20 mei 2003 heeft het Europees Hof van Justitie in Luxemburg in de gevoegde zaken C-465/00, C-138/01 en C-139/01 bepaald:

dat de artikelen 6, lid 1, sub c, en 7, sub c en e, van richtlijn 95/46 rechtstreekse werking hebben in dier voege, dat een particulier er zich voor de nationale rechterlijke instanties op kan beroepen om de toepassing van met deze artikelen strijdige bepalingen van nationaal recht te verhinderen. (r.o. 101 en dictum)

Er vanuit gaande dat de biometrische gegevens verzameld zijn om fraude met, en misbruik van reisdocumenten te voorkomen, is het opnemen van deze gegevens in een centraal register, dat bovendien geraadpleegd kan worden door opsporings- en inlichtingendiensten, bovenmatig en dus onrechtmatig.

De Paspoortwet is dus in strijd met Artikel 6 lid 1 sub c van de Richtlijn 95/46/EG.

5. Artikel 8 lid 1, Richtlijn 95/46/EG

Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens kent bovendien een extra bescherming toe aan zogenaamde gevoelige gegevens:

Artikel 8 lid 1

De Lid-Staten verbieden de verwerking van persoonlijke gegevens waaruit de raciale of etnische afkomst, de politieke opvattingen, de godsdienstige of levensbeschouwelijke overtuiging, of het lidmaatschap van een vakvereniging blijkt, alsook de verwerking van gegevens die de gezondheid of het seksuele leven betreffen.

In de bovenvermelde uitspraak van 20 mei 2003 overwoog het Europees Hof van Justitie ook nog: *dat wanneer de bepalingen van een richtlijn inhoudelijk gezien onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig zijn en niet tijdig uitvoeringsmaatregelen zijn getroffen, particulieren zich op die bepalingen kunnen beroepen tegenover elk nationaal voorschrift dat niet met de richtlijn in overeenstemming is; (r.o. 98)*

Artikel 8 lid 1 van de richtlijn is ook inhoudelijk gezien onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig. Daarom heeft deze bepaling, net als artikel 6 lid 1 sub c, rechtstreekse werking.

Op 23 maart 2010 deed de Hoge Raad uitspraak (08/04524 B, LJN: BK6331) in een zaak waarin de officier van justitie een vordering deed van persoonsgegevens inclusief foto's van een bepaalde groep gebruikers van ov-chipkaarten. De Hoge Raad overwoog daarin:
dat niet alleen gegevens die het ras van een persoon direct betreffen maar ook gegevens waaruit informatie over het ras van een persoon kan worden afgeleid, gegevens zijn waarop artikel 126nd, tweede lid, derde volzin, Sv het oog heeft.(r.o. 3.6)

Daarbij verwees de Hoge Raad naar een overweging in de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat geleid heeft tot de Wet bescherming persoonsgegevens:
Afgezien van gegevens die als zodanig betrekking hebben op een gevoelig kenmerk - aangeduid als 'direct' gevoelige gegevens - worden tot de gevoelige gegevens ook gerekend de gegevens die weliswaar als zodanig daarop geen betrekking hebben, maar waaruit wel de aanwezigheid van een gevoelig kenmerk rechtstreeks kan worden afgeleid.

Uit de foto's en gelaatskenmerken kan informatie over het ras van de afgebeelde persoon worden afgeleid. Daarom mogen deze gegevens niet worden opgenomen in een persoonsregister.

De Paspoortwet is dus in strijd met artikel 8 lid 1 van Richtlijn 95/46/EG

6. Artikel 8 EVRM

Het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer is een van de belangrijkste mensenrechten en daarom neergelegd in het Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM):

Artikel 8

- 1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.
- 2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Op 30 maart 2007 heeft het College Bescherming Persoonsgegevens advies uitgebracht over het wetsvoorstel tot wijziging van de Paspoortwet in verband met het herinrichten van de reisdocumentenadministratie en het opnemen van vingerafdrukken daarin.

In dit advies concludeerde het college onder meer:

1. Het wetsvoorstel voldoet naar het oordeel van het CBP **niet aan artikel 8 EVRM** omdat een gedegen analyse van de voor- en nadelen van een centrale reisdocumentenadministratie ontbreekt. Alternatieven zoals een decentraal systeem met een centrale verwijzingsindex zijn niet besproken.
2. De hier beoogde centrale reisdocumentenadministratie is onomkeerbaar en zal de belangstelling krijgen van andere personen en organisaties vanwege de daarin opgeslagen persoonsgegevens. Het risico van 'function creep' is aanwezig en het wetsvoorstel sluit dit niet uit.

Op 4 december 2008 deed het Europees Hof voor de Rechten van de Mens uitspraak in de zaak S. en MARPER tegen het VERENIGD KONINKRIJK (gevoegde klachten 30562/04 and 30566/04). Beide klagers waren ooit verdacht van een strafbaar feit, maar zijn daar nooit voor veroordeeld. De een werd vrijgesproken. De zaak van de ander werd geseponeerd. Van beide klagers waren ten tijde van hun aanhouding vingerafdrukken en DNA-materiaal genomen. Elk verzocht na afloop van zijn zaak om vernietiging van deze gegevens. Deze verzoeken werden geweigerd. Na zonder succes voor de Engelse rechter geprocedeerd te hebben, brachten zij hun zaak voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens.

Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens overwoog onder meer:

(66) The Court recalls that the concept of "private life" is a broad term not susceptible to exhaustive definition. It covers the physical and psychological integrity of a person (...). It can therefore embrace multiple aspects of the person's physical and social identity (...). Beyond a person's name, his or her private and family life may include other means of personal identification and of linking to a family.

(67) The mere storing of data relating to the private life of an individual amounts to an interference within the meaning of Article 8.

(86) the Court (...), considers that (...) the retention of fingerprints constitutes an interference with the right to respect for private life.

(125) In conclusion, the Court finds that the blanket and indiscriminate nature of the powers of retention of the fingerprints, cellular samples and DNA profiles of persons suspected but not convicted of offences, as applied in the case of the present applicants, fails to strike a fair balance between the competing public and private interests and that the respondent State has overstepped any acceptable margin of appreciation in this regard. Accordingly, the retention at issue constitutes a disproportionate interference with the applicants' right to respect for private life and cannot be regarded as necessary in a democratic society.

(126) Accordingly, there has been a violation of Article 8 of the Convention in the present case.

De Paspoortwet is dus in strijd met artikel 8 van het EVRM.

7. Conclusie en consequenties

De Paspoortwet is geen correcte implementatie van EG-Verordening nr. 2252/2004, maar juist in strijd daarmee.

De Paspoortwet is in strijd met Artikel 6 lid 1 sub c van de Richtlijn 95/46/EG.

De Paspoortwet is in strijd met artikel 8 lid 1 van Richtlijn 95/46/EG

De Paspoortwet is in strijd met artikel 8 van het EVRM.

Ik heb gegronde vrees dat, als ik biometrische gegevens en in het bijzonder vingerafdrukken afsta, deze gegevens zullen worden opgenomen in een onrechtmatig aangehouden centraal register.

Verder heb ik gegronde vrees dat het afstaan van biometrische gegevens in de praktijk onomkeerbaar zal zijn. Zelfs als achteraf wordt geoordeeld dat de centrale registratie onrechtmatig is, is het de vraag of de onrechtmatig verkregen en aangehouden gegevens vernietigd zullen worden.

De zaak S. en MARPER tegen het VERENIGD KONINKRIJK biedt een aardig inkijkje in de praktijk:

*(16) Lord Steyn noted that the value of retained fingerprints and samples taken from suspects was considerable. He gave the example of a case in 1999, in which DNA information from the perpetrator of a crime was matched with that of "I" in a search of the national database. The sample from "I" **should have been destroyed, but had not been.***

Ik weiger daarom mijn vingerafdrukken te laten afnemen.

De Algemene wet bestuursrecht geeft mijn daar ook de ruimte voor:

Artikel 4:3 lid 1 Awb

De aanvrager kan weigeren gegevens en bescheiden te verschaffen voor zover het belang daarvan voor de beslissing van het bestuursorgaan niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (...).

Voor zover enig wettelijk voorschrift anders bepaalt, vindt dit geen toepassing op grond van artikelen 93 en 94 van de Grondwet.

8. Verzoek

Ik verzoek u daarom mijn aanvraag voor een paspoort alsnog in behandeling te nemen en mij op grond van artikel 9 van de Paspoortwet een paspoort te verstrekken, zonder mijn vingerafdrukken af te nemen en zonder mijn biometrische gegevens in een register op te nemen. Wat mij betreft kunt u de regeling voor mensen die fysiek verhinderd zijn hun vingerafdrukken te laten afnemen analoog toepassen.

Ik verzoek u tenslotte nog mijn bezwaarschrift binnen de grenzen van de zorgvuldigheid met de nodige spoed te behandelen. Mijn huidige paspoort is namelijk op 20 april verlopen.

Hoogachtend,

[ondertekening]

P. Deutekom

Bijlage 1:

Kopie van uw verklaring inzake het niet in behandeling nemen van mijn aanvraag voor een paspoort.

Bijlage 2:

Advies van het College Bescherming Persoonsgegevens d.d. 30 maart 2007 inzake wijziging van de Paspoortwet in verband met het herinrichten van de reisdocumentenadministratie